

Lakivaliokunta

Keskiviikko 20.5.2020 klo 9.00—10.30

Läsnä

puheenjohtaja Leena Meri ps
varapuheenjohtaja Sandra Bergqvist r
jäsen Hanna Huttunen kesk
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Tuomas Kettunen kesk (3 osittain)
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Antero Laukkanen kd (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Jouni Ovaska kesk (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Ruut Sjöblom kok (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Iiris Suomela vihr (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Sebastian Tynkkynen ps
jäsen Paula Werning sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas (3, 4 osittain)
varajäsen Hussein al-Tae sd (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
varajäsen Marko Asell sd
varajäsen Vilhelm Junnila ps (1, 2) (3 osittain)
varajäsen Riikka Slunga-Poutsalo ps (4, 5, 6, 7) (3 osittain)

Sihteerit

valiokuntaneuvos Marja Tuokila
valiokuntaneuvos Mikko Monto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 10 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

Pöytäkirja LaVP 23/2020 vp

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista sekä laeiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista sekä laeiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 54/2019 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 54/2019 vp

Hallituksen esitys HE 10/2020 vp

Asiantuntijalausunto HE 54/2019 vp LaV 20.05.2020 oikeusministeriö Asiantuntijalausunto A 3

Lisäselvitys HE 54/2019 vp LaV 20.05.2020 oikeusministeriö Lisäselvitys 1 B 3

Lisäselvitys HE 54/2019 vp LaV 20.05.2020 oikeusministeriö Lisäselvitys 2 C 3

Asiantuntijalausunto HE 54/2019 vp LaV 20.05.2020 professori Sakari Melander Asiantuntijalausunto D 3

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista sekä laeiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta E 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:

- oikeusministeriö, liite

- professori Sakari Melander, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun loppuun.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä kappaleen 13 pykäläehdotuksen viimeinen virke muutettiin kuulumaan seuraavasti:

”Kyseisistä vaihtoehdoista lakivaliokunta pitää kielellisesti selkeimpänä seuraavaa ja esittääkin, että talousvaliokunta tarkistaa 1. lakiehdotuksen 8 §:n 2 momenttia seuraavasti:

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkastus saadaan toimittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyssä tilassa vain, jos tilassa tosiasiallisesti harjoitetaan elinkeinotoimintaa, tarkastuksen toimittaminen valvonta-asian hoitamiseksi on välttämätöntä ja on perusteltu ja yksilöity syy epäillä yhteistyöasetuksen soveltamisalaa kuuluvaa sääntelyä rikotun tai rikottavan tavalla, josta voi olla seuraamuksena tässä

Pöytäkirja LaVP 23/2020 vp

laissa tarkoitettu seuraamusmaksu tai *josta on* [poist. rikoslaissa (39/1889)] *enimmäisrangaistukseksi säädetty vankeutta.*”

Kappaleen 22 pykäläehdotuksen sana ”tämä” muutettiin sanaksi ”vastaava”.

Kappale 55 ensimmäinen virke muutettiin kuulumaan seuraavasti: ”Lakivaliokunta kiinnittää huomiota edellä mainittuihin hallituksen esityksen perusteluista ilmeneviin ja asian-tuntijakuulemisissa esille tuotuihin seikkoihin ja pitää aiheellisena, että ehdotetun sääntelyn toimivuutta seurataan tarkoin ja kokemusten perusteella arvioidaan tarkemmin, tulisi-ko myös kuluttaja-asiamiehen kieltoasiat siirtää hallintoprosessuaalisessa järjestyksessä käsiteltäviksi.”

Kappale 59 viimeinen virke muutettiin kuulumaan seuraavasti: ”Lakivaliokunta katsoo, että markkinaoikeus voi siten jatkossakin muotoilla viranomaisen määräämää kieltoa sitä supistavasti oikeuskäytäntönsä mukaisesti.”

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Selvitys eduskunnan perustuslaissa turvatun tiedonsaantioikeuden toteutumisesta

Valiokunnan oma asia O 35/2020 vp

Valiokunta hyväksyi kannanoton:

Lakivaliokunnalla ei ole lainsäädäntöasioiden käsittelyssä ollut tiedonsaantiin liittyviä ongelmia. EU-asioiden käsittelyn osalta valiokunta kuitenkin kiinnittää huomiota valtioneuvoston kirjelmään U 11/2019 vp OLAF-asetuksen muuttamisesta.

Kyseisessä OLAF-asetuksen muuttamista koskevassa asiassa valtiovarainministeriö toimitti eduskunnalle ensin komission asetusehdotusta koskevan E-kirjeen (E 62/2018 vp) 5.7.2018 ja neuvostossa käydyissä neuvotteluissa saavutettua neuvoston neuvotteluman-daattia koskevan E-jatkokirjeen (EJ 14/2019 vp) 11.9.2019. Komissio antoi asetusehdo-tuksensa 23.5.2018. Valtioneuvoston U-kirjelmä (U 11/2019 vp) on toimitettu eduskunnal-le 19.12.2019 eli yli puolitoista vuotta asetusehdotuksen antamisen jälkeen. Perustuslain 96 §:ssä tarkoitettu tavoin valtioneuvoston on toimitettava kirjelmällään (ns. U-kirjelmä) säännöksessä tarkoitettu ehdotus eduskunnalle viipymättä siitä tiedon saatuaan eduskun-nan kannan määrittelyä varten. Kyseisessä EU-asian käsittelyssä kyse oli erityisesti oikean kirjelmätyypin valinnasta eduskunnan informoimisessa.

OLAF-asetuksen muuttamista koskeva asia koski mm. oikeusministeriön hallinnonalaan liittyviä rikostutkintaan ja syyttäjäntoimeen liittyviä kysymyksiä. E-kirjelmän (E 62/2018 vp) osalta oikeusministeriön hallinnonalan näkemykset tulivat kuitenkin esiin vasta asian eduskuntakäsittelyn aikana. Lakivaliokunnan lausunnosta LaVL 20/2018 vp ilmi käyvin tavoin valiokunta on pyytänyt valtiovarainministeriötä ja oikeusministeriötä arvioimaan asetusmuutosehdotusta eräiltä osin tarkemmin ja täydentänyt valtioneuvoston kantaa saa-

Pöytäkirja LaVP 23/2020 vp

mansa ministeriöiden yhteisen lausunnon johdosta. Myöhempi U-kirjelmän antaminen asiassa merkitsi samalla myös valtioneuvoston sisäisen valmistelun parempaa yhteensovittamista verrattuna E-kirjeeseen.

Yleisesti eduskunnan tiedonsaannin osalta lakivaliokunta toteaa, että eduskunnalla on perustuslain 47 §:n säännöksen mukaan oikeus saada valtioneuvostolta asioiden käsittelyssä tarvitsemansa tiedot. Lakivaliokunta pitää oleellisena perustuslakivaliokunnan pöytäkirjassa (PeVP 30/2020 vp) todettua näkemystä, jonka mukaan ilmeistä on, että tietojen tarpeellisuuden arviointi kuuluu eduskunnan yksinomaiseen toimivaltaan. EU-asioiden osalta lakivaliokunta pitää tärkeänä perustuslakivaliokunnan pöytäkirjassa esiin nostettua vaatimusta eduskunnan riittävästä ja ajantasaisesta informoimisesta myös EU-asioissa perustuslain 96 ja 97 §:n mukaisilla menettelyillä. Tärkeä on myös pöytäkirjassa todettu huomio siitä, että vaatimuksella tiedon toimittamisesta viipymättä on tietoisesti korostettu sitä, että eduskunnalle on turvattava tosiasialliset mahdollisuudet lausua kantansa ehdotuksesta ja vaikuttaa Suomen neuvottelukantojen muovaamiseen.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kliinisestä lääketutkimuksesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 18/2020 vp

Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp LaV 20.05.2020 korkein hallinto-oikeus Asiantuntijalausunto A 5

Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp LaV 20.05.2020 Syyttäjälaitos Asiantuntijalausunto B 5

Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp LaV 20.05.2020 Poliisihallitus Asiantuntijalausunto C 5

Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp LaV 20.05.2020 Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea Asiantuntijalausunto D 5

Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp LaV 20.05.2020 Valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta TUKIJA Asiantuntijalausunto E 5

Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp LaV 20.05.2020 HUS Tutkimuseettiset toimikunnat Asiantuntijalausunto F 5

Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp LaV 20.05.2020 Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin eettinen toimikunta Asiantuntijalausunto G 5

Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp LaV 20.05.2020 Lääketeollisuus ry Asiantuntijalausunto H 5

Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp LaV 20.05.2020 Orion Oyj Asiantuntijalausunto I 5

Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp LaV 20.05.2020 Terveysteknologia ry Asiantuntijalausunto J 5

Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp LaV 20.05.2020 professori Sakari Melander Asiantuntijalausunto K 5

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:

- korkein hallinto-oikeus, liite

- Syyttäjälaitos, liite

Pöytäkirja LaVP 23/2020 vp

- Poliisihallitus, liite
- Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea, liite
- Valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta TUKIJA, liite
- HUS Tutkimuseettiset toimikunnat, liite
- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin eettinen toimikunta, liite
- Lääketeollisuus ry, liite
- Orion Oyj, liite
- Terveysteknologia ry, liite
- professori Sakari Melander, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet ilmoitukset, ei lausuttavaa:

- Helsingin hallinto-oikeus
- Sailab – MedTech Finland ry

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 26.5.2020 klo 10.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Mikko Monto